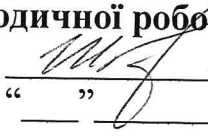

ЗВО «УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»

**Факультет суспільних і прикладних наук
Кафедра дизайну**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчально-
методичної роботи
 Ярослав ШТАНЬКО
“ ” 2026 р.

РИСУНОК

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність	В2 Дизайн
Освітньо-професійна програма (наукова)	«Графічний дизайн»
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська
Семестр викладання	I, II

РОЗРОБНИК:
доц. кафедри дизайну
кандидат мистецтвознавства

Наталія ЗОЛОТАРЧУК

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри дизайну
протокол № 1 від 28 серпня 2026 р.
завідувач кафедри

Ірина МАТОЛІЧ

УЗГОДЖЕНО:
Гарант ОПП

Наталія ПЛЯЗОВА

СХВАЛЕНО:
на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 31 серпня 2026 р.

e-mail	nataliia.zolotarchuk@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	кафедра дизайну, ауд.511
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua/person/nataliya-zolotarchuk
Сторінка курсу в СДО	

ВСТУП

Важливе значення у формуванні творчої особистості майбутнього фахівця має розвиток художньої грамотності, просторового та образного мислення. **Рисунок** є фундаментальною складовою професійної підготовки здобувача у сфері графічного дизайну та основою вивчення форми, пропорцій, конструкції, простору й тональних співвідношень. Рисуючи з натури, студент вчиться спостерігати та аналізувати характерні особливості будови об'єктів, визначати їхні пропорції, конструктивну основу, положення у просторі та закономірності світлотіньових відношень.

У процесі вивчення дисципліни студент опановує теоретичні основи рисунку, принципи побудови зображення, основи перспективи, конструктивного аналізу форми, пропорцій та світлотіні, а також основні технічні прийоми роботи з графічними матеріалами. Значна увага приділяється розвитку культури лінії, штриха, тону, композиційного мислення та навичок послідовного ведення рисунка від аналізу натури до завершеного зображення.

Навчальна дисципліна «Рисунок» спрямована на формування основ художньо-професійної компетентності здобувачів освіти та створює необхідне підґрунтя для подальшого вивчення фахових дисциплін графічного дизайну. У визначеній послідовності навчальний матеріал забезпечує поступове засвоєння основ академічного рисунку та розвиток практичних навичок, необхідних для виконання навчальних і творчих завдань.

Мета викладання дисципліни – формування у здобувачів освіти базових знань і практичних навичок академічного рисунку, розвиток образного, просторового та аналітичного мислення, уміння спостерігати, аналізувати й графічно передавати форму, пропорції, конструкцію, простір та світлотіньові співвідношення зображуваної натури.

Основними завданнями під час вивчення дисципліни є:

- формувати навички спостереження, аналізу та графічного відтворення натури;
- вивчати основи побудови форми, її конструктивну основу та пропорційні співвідношення;
- опановувати основи лінійної та повітряної перспективи відповідно до характеру навчальних завдань;
- розвивати вміння передавати об'єм, простір і матеріальність предметів за допомогою світлотіні;
- формувати навички роботи з лінією, контуром, штрихом, плямою та тоном;
- опановувати основні графічні матеріали та технічні прийоми виконання рисунка: графітний олівець, вугілля, сангіна, туш, перо та інші матеріали;
- формувати навички роботи з графічними інструментами: олівцем, пером, лінером, рапідграфом, пензлем та іншими інструментами відповідно до поставленого завдання;

- навчати послідовно організовувати процес виконання рисунка: від композиційного пошуку та побудови до тонального опрацювання й завершення роботи;
- розвивати навички виконання короточасних замальовок та тривалих навчальних рисунків;
- формувати вміння аналізувати власну роботу, виявляти недоліки та здійснювати необхідні корективи;
- розвивати самостійність у пошуку, відборі та аналізі візуальної інформації з навчальних і відкритих інформаційних ресурсів.

Компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП “Графічний дизайн” (2026/2027).

Шифр та назва компетентності	Результати навчання
СК 9. Здатність зображувати об’єкти навколишнього середовища і постаті людини засобами пластичної анатомії, спеціального рисунка і живопису (за спеціалізаціями	ПРН7.Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об’єкти для розроблення художньо-проектних вирішень. ПРН 9. Створювати об’єкти дизайну засобами проектно-графічного моделювання. ПРН 18. Відображати морфологічні, стильові та кольорофактурні властивості об’єктів дизайну

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	1		
Семестр	1,2		
Кількість кредитів ЄКТС	3		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	Практичні	56/42 (в годинах)	12/8 (в годинах)
Самостійна робота		34/48 (в годинах)	78/82 (в годинах)
Форма підсумкового контролю	залік		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
	Дизайн-проектування
	Шрифти і типографіка
	Формоутворення

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ**

№ з/п	Назва теми	Вимоги до завдання	К-ть год.
I СЕМЕСТР			
1.	Рисунок постановки з геометричних фігур	Здійснити лінійно-конструктивну побудову геометричних фігур із дотриманням основних пропорцій, перспективних скорочень та взаємного розташування предметів. Передати об'єм форми за допомогою світлотіні: світло, півтінь, власна та падаюча тіні, рефлекс. Матеріал: графітний олівець. Формат: А3.	30
2.	Рисунок драперії	Виконати композиційне розміщення драперії на форматі. Передати характер складок, пластику та об'єм тканини за допомогою лінії, штриха і тональних співвідношень. Звернути увагу на напрям складок, їхню глибину та взаємодію зі світлом. Матеріал: графітний олівець. Формат: А3.	10
3.	Рисунок гіпсової розетки	Виконати композиційне розміщення гіпсової моделі на форматі. Передати основні пропорції, характер форми та її конструктивну будову. Виявити об'єм за допомогою світлотіні, поступово опрацьовуючи світло, півтінь і тінь. Матеріал: графітний олівець. Формат: А3.	16

4.	Залікове завдання. Рисунок навчального натюрморту геометричних тіл з драперією Виконати академічний рисунок нескладного натюрморту, складеного з геометричних тіл та простих предметів. Здійснити композиційне розміщення постановки на форматі, визначити пропорції та взаємне розташування предметів. Виконати конструктивну побудову з урахуванням основних закономірностей перспективи. Передати об'єм предметів за допомогою світлотіні, дотримуючись основних тональних співвідношень між освітленими та тінювими частинами. <i>Для передачі світлотіньових відношень використати м'яке вугілля для опрацювання тінювих частин, півтіней та падаючих тіней, а білу крейду або білу пастель — для акцентування освітлених ділянок, світел та найяскравіших світлових акцентів. Забезпечити плавність тональних переходів, цілісність композиції та завершеність рисунка.</i> Матеріали: м'яке вугілля, біла крейда або біла пастель, тонований папір (сірий) Формат: А3.		
II СЕМЕСТР			
5.	Рисунок стільця з драперією	Виконати лінійно-конструктивну побудову стільця з урахуванням його пропорцій, конструкції та перспективних скорочень. Передати взаємодію стільця і драперії, характер складок та основні світлотіньові співвідношення. Матеріал: графітний олівець. Формат: А3.	14
6.	Рисунок натюрморту вугіллям/сангіною	Виконати композиційне розміщення простого натюрморту на форматі. Визначити пропорції та взаємне розташування предметів. Передати об'єм і просторове співвідношення предметів за допомогою тональних градацій, світла й тіні. Звернути увагу на цілісність тонального рішення та виразність фактури. Матеріал: вугілля/сангіна (за вибором студента) Формат: А3.	10
7.	Рисунок черепа	Виконати академічний рисунок гіпсової моделі черепа з урахуванням його конструктивної будови, пропорцій та характерних анатомічних особливостей. Правильно закомпонувати зображення на форматі, визначити загальні пропорції та	18

		основні осі форми. Виконати конструктивну побудову черепа з урахуванням його об'ємної структури, симетрії та перспективних скорочень. Передати об'єм форми засобами світлотіні, виявити основні площини, западини та виступи черепа. Опрацювати співвідношення світла, півтіні й тіні, власну та падаючу тіні, зберігаючи цілісність тонального рішення. Особливу увагу звернути на характерні анатомічні орієнтири: лобову, виличну та носову частини, очні западини, щелепу.	
8.	Залікове завдання. Графічна робота тематичного натюрморту Створити графічний натюрморт: інтерпретувати зображення застосувавши стилізацію за допомогою різних фактур Матеріал: олівець, туш перо, лінери, маркери. Формат: А3.		
	Всього годин		98

Зміст самостійної роботи здобувачів

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни:

Найменування видів робіт	Розподіл годин за формами навчання	
	денна	заочна
Самостійна робота, год, у т.ч.	82	160
Рисунок овалів (5-8 шт.)	8	14
Вправи на штрихування	8	20
Зарисовки сірникових коробок (4-6 шт.)	8	24
Зарисовки предметів (горнятко, склянка)	10	20
Зарисовки драперії	8	12
Зарисовки фруктів на фоні драперії	18	22
Зарисовки різноманітних стільців	12	22

Зарисовки вугіллям (квіти, предмети тощо)	10	26
---	----	----

ПОЛІТИКА КУРСУ

Коротко, з покликанням на відповідну нормативну базу УКД, висвітлити питання:¹

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

¹ зміст пунктів може редагуватись з огляду на особливості курсу

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).² “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

Аудиторні заняття з дисципліни «Рисунок» проходять у формі практичних занять.

Відпрацювання студентом пропущених або не вчасно створених практичних робіт виконуються в аудиторії. Це потрібно для того, щоб студент отримав консультацію щодо власної творчої роботи, що дає можливість виключити присвоєння і здачі студентом чужої роботи.

Неформальна освіта дає можливості для саморозвитку та самореалізації, здобуття нових знань і практичного досвіду, а також для пошуку мотивації та натхнення (при представленні диплому про участь у Всеукраїнських та Міжнародних творчих конкурсах з цього курсу здобувачу буде зараховано оцінки відмінно “5” для підняття рейтингу до заліку).

Академічна доброчесність є сукупністю етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання, є базовою складовою процесу вивчення дисципліни. Дотримання академічної доброчесності, коли викладач надає достовірну інформацію про використані джерела та власну творчу діяльність, а студент у свою чергу посилення на джерела інформації у разі використання при створенні ідей, ескізів та розробок, що допомагає забезпечити повагу до інтелектуальної власності.

Після завершення кожної практичної роботи відбувається колективне обговорення між студентами та викладачем щодо виявлення негативних та

² визначається політика використання ШІ в навчальній дисципліні - дозволене/заборонене, правила використання

позитивних моментів у виконаному завданні. При виконанні завдань важливим є творчий підхід до завдання, використання власних ідей, зарисовок та ескізів.

Загалом після завершення кожної практичної роботи відбувається колективне обговорення між студентами та викладачем щодо виявлення негативних та позитивних моментів у виконаному завданні. При виконанні графічної роботи важливим є творчий підхід до завдання, використання власних ідей, зарисовок та ескізів.

Використання штучного інтелекту під час виконання практичних завдань

У процесі виконання практичних завдань з дисципліни «Рисунок» здобувачі освіти можуть використовувати окремі інструменти штучного інтелекту як допоміжний засіб для пошуку та опрацювання навчальної інформації, аналізу художніх зразків, композиційних рішень, анатомічної будови, перспективи, світлотіні тощо.

У разі застосування технологій штучного інтелекту здобувач повинен додати до виконаної роботи **супровідну інформацію**, у якій необхідно зазначити:

- назву програми, онлайн-сервісу, плагіна, нейромережі або іншого інструменту штучного інтелекту, який використовувався;
- мету та спосіб його застосування під час виконання практичного завдання;
- конкретну частину роботи, під час створення, аналізу або опрацювання якої було використано ШІ;
- за потреби – коротко описати, яким чином отриманий за допомогою ШІ матеріал був самостійно опрацьований, скоригований або використаний у подальшій роботі.

Основна частина практичного завдання з дисципліни «Рисунок» повинна бути виконана здобувачем самостійно, відповідно до поставленого навчального завдання та з дотриманням вимог до техніки, композиції, пропорцій, конструктивної побудови, перспективи, світлотіні й передачі форми.

Не допускається подання до оцінювання практичних робіт, які **повністю створені за допомогою штучного інтелекту** та не передбачають самостійної творчої й практичної роботи здобувача.

Використання ШІ має розглядатися виключно як **допоміжний інструмент навчального процесу**, а не як заміна власної художньої практики, творчого пошуку та професійних навичок здобувача.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця в галузі графічного дизайну.

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
ПРН 7. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проектних вирішень. ПРН 9. Створювати об'єкти дизайну засобами проектно-графічного моделювання. ПРН 18. Відображати морфологічні, стильові та кольорофактурні властивості об'єктів дизайну	Пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно - рецептивний (сприйняття): (викладення нового матеріалу; наочний - приклади завдань, зразків); Практичний метод (передбачає засвоєння матеріалу шляхом виконання практичних, творчих пізнавальних завдань: виконання зарисовок та начерків, ескізів до графічних робіт)	Диференційований залік Графічна (творча) робота

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНІ РЕСУРСИ

Для вивчення навчальної дисципліни «Рисунок» необхідно:

1. **проектор або інший мультимедійний екран** для вступної демонстрації теоретичного матеріалу, методичних рекомендацій, навчальних презентацій, зразків академічного рисунка та практичних завдань;
2. **доступ до мережі Інтернет** для пошуку та перегляду навчальних матеріалів, художніх референсів, анатомічних схем, зразків академічного рисунка, а також для використання платформ і сервісів на основі штучного інтелекту (наприклад, Gemini, ChatGPT) як допоміжного інструменту для аналізу композиції, перспективи, анатомічної будови, пропорцій та світлотіньових рішень;
3. **мольберти та планшети для рисунка** відповідного формату для виконання практичних завдань;
4. **натурний фонд:** гіпсові геометричні тіла, орнаменти, гіпсові зліпки, муляжі, предмети побуту, драпірування та інші навчальні постановки для виконання рисунків із натури;
5. **освітлювальне обладнання** (настільні або студійні лампи, спрямоване освітлення) для організації натурних постановок і вивчення закономірностей світлотіні;

6. **графічні матеріали та інструменти:** олівці різної твердості, вугілля, сангіна, сепія, пастель, гумки, клячки, фіксатив, лінери та інші матеріали, передбачені програмою навчальної дисципліни;
7. **папір та інші основи для рисунка** відповідного формату й щільності, зокрема папір для графітного олівця, вугілля, пастелі та інших графічних технік;
8. **навчальна та методична література**, що входить до програми навчального курсу, зокрема видання з академічного рисунка, анатомії, перспективи, композиції, теорії світлотіні та технік графічного зображення.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	залік	40	25	40
Всього:	-	100	60	100

Усі практичні заняття з курсу «Рисунок» проводяться у форматі, що визначений деканатом університету (онлайн/офлайн чи змішаному).

Відвідування практичних занять з курсу є обов'язковим. Усі пропущені заняття повинні відпрацюватися впродовж трьох наступних тижнів після отримання пропуску, або після того, як студент повернувся до навчання.

Поточний контроль передбачає здачу студентом усіх практичних завдань за семестр у належному вигляді .

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в «Електронному журналі обліку успішності академічної групи» на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання (аудиторні завдання):

Бали	Критерії оцінювання
------	---------------------

54-60 – 5 А	Здобувач освіти у повному обсязі опанував матеріал та виконав всі завдання своєчасно; виконані роботи є акуратними, виконані з творчим підходом та дотриманням усіх вимог до завдання; студент володіє практичними вміннями на високому рівні; здатний грамотно визначати й ефективно здійснювати навчальні задачі з урахуванням особливостей навчального процесу; продемонстрував старанність, самостійність, ініціативу та активність. Завдання виконано згідно з вимогами – правильне компонування їх урахуванням точки зору й лінії горизонту, вибір розміру, а також побудова предмету із відповідною формою і пропорцією, сформоване чітке уявлення про послідовність, організація світлових і тіньових напівтонів, упорядкованість зображення. Ретельна передача лінійно-конструктивного зображення з урахуванням перспективних скорочень і дотриманням якомога точніших пропорційних співвідношень, основних тонально-кольорових співвідношень, світлотіньове зображення та передача об'єму, цілісне сприйняття, володіння живописними техніками виконання.
50-53 – 4 В	Здобувач освіти загалом добре опанував практичний та теоретичний матеріал, якісно справився з усіма поставленими завданнями, творчо підійшов до їх виконання, але при цьому зробив декілька помилок; завдання виконано в повному обсязі та своєчасно; продемонстрував старанність, самостійність, активність, відповідальне ставлення у процесі виконання завдання. У роботі виконані майже всі вимоги – зображення грамотно скомпоноване і намальоване. У цілому робота гармонізована, ретельно оброблені форми. Допущені незначні недоліки, які легко виправити. Творча робота справляє враження добре виконаної, виявляє засвоєння предмета. Майже всі вимоги рисунку виконані. Але допущені серйозні помилки рисункового, колористичного характеру, що знижують якість роботи (наприклад, зображення на форматі дещо перебільшено).
45-49 – 4 С	Здобувач в цілому добре опанував практичний та теоретичний матеріал (техніки виконання живопису, закони колористики), вчасно та якісно справився з більшістю поставлених завдань, достатньо творчо підійшов до виконання практичної роботи, але при цьому виконані роботи мали значні недоліки.
40-44 – 3 D	Здобувач освіти в достатньому обсязі опанував практичний та теоретичний матеріал, справився тільки з частиною поставлених завдань або виконав завдання на недостатньо професійному рівні, при цьому мали значні недоліки (неохайність виконання, недотримання основних законів будови, відсутність творчого підходу тощо); студент не завжди демонстрував здатність визначати

	основні навчальні задачі та знаходити способи їх вирішення, застосовувати практичні вміння під час роботи над завданнями (наявні похибки в роботі, які засвідчують неповне засвоєння практичних умінь та слабкі теоретичні знання студента, наприклад, недотримання лінії горизонту, пропорцій, нехтування конструктивною побудовою зображення та тональним вирішенням).
35-40 – 3 E	Здобувач освіти, не опанував практичний та теоретичний матеріал, завдання мають значні недоліки, а саме: неохайність виконання, недотримання основних вимог до завдання, відсутність творчого підходу тощо; завдання здано невчасно; ставлення студента до навчання, зокрема до виконання завдання не відповідальне.
0-34 -2 F	Здобувач освіти, не опанував практичний та теоретичний матеріал, не виконав завдання

Критерії оцінювання (підсумковий контроль/залікове завдання):

Бали	Критерії оцінювання
37-40 – 5 A	Залікове завдання виконано на високому рівні. Створено цілісний та виразний графічний натюрморт із продуманою композицією. Зображення творчо інтерпретовано та переконливо стилізовано відповідно до авторського задуму. Різноманітні графічні фактури органічно використані для виявлення форми, характеру та матеріальності предметів. Вміло застосовано лінію, пляму, штрих, контраст і тональні співвідношення. Олівець, туш і перо, лінери та маркери використано технічно грамотно та відповідно до їхніх виражальних можливостей. Простежується самостійність художнього рішення, композиційна цілісність та висока культура графічного виконання. Робота повністю відповідає темі, формату А3 та поставленому завданню.
33-36 – 4 B	Графічний натюрморт виконано на достатньо високому рівні. Композиція продумана та врівноважена. Зображення інтерпретовано й стилізовано відповідно до теми. Графічні фактури використано різноманітно та переважно доречно для передачі характеру предметів. Лінія, пляма, штрих і тон створюють достатньо цілісний графічний образ. Зазначені матеріали використано впевнено, хоча окремі фактурні або композиційні рішення потребують більшого

	опрацювання. Робота виконана повністю та має завершений характер.
30-32 – 4 С	Робота має достатній рівень виконання. Основна композиція натюрморту сформована правильно, однак окремі елементи потребують більшої композиційної узгодженості. Стилзація присутня, але не завжди є послідовною. Різні графічні фактури використано, проте їхня різноманітність або взаємодія є недостатньо виразною. Техніка роботи з олівцем, тушшю, пером, лінерами та маркерами загалом засвоєна, але потребує вдосконалення. Робота відповідає основним вимогам завдання та має завершений характер.
27-29 – 3 D	Завдання виконано на мінімально достатньому рівні. Композиція натюрморту має окремі недоліки. Інтерпретація та стилзація зображення виражені недостатньо або застосовані непослідовно. Графічні фактури використано обмежено, переважно одноманітно або без достатнього зв'язку з характером предметів. Спостерігаються недоліки у використанні лінії, штриха, плями та тону. Техніка роботи з окремими матеріалами потребує вдосконалення. Загальний задум завдання простежується, але графічне рішення недостатньо цілісне.
25-26 – 3 E	Виконано лише мінімальні вимоги до завдання. Композиційне рішення недостатньо продумане. Інтерпретація та стилзація предметів слабо виражені. Використання різних графічних фактур обмежене або випадкове, не сприяє розкриттю характеру зображення. Техніка виконання має суттєві недоліки, матеріали використано недостатньо впевнено. Відсутнє подекуди цілісне композиційне рішення, тема графічного натюрморту повністю не розкрита. Робота потребує значного доопрацювання, але основна тема завдання впізнавана.
0-24 –2 F	Завдання не виконано або виконано на рівні, що не відповідає мінімальним вимогам дисципліни «Рисунок».

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі.

Підсумковою формою контролю дисципліни «Рисунок» є залік, який передбачає виконання залікового завдання самостійно.

Процедура проведення контрольних заходів, а саме підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та

підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів», яке розміщено на сайті університету в розділі «Публічна інформація»: <https://ukd.edu.ua/node/1149>

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 бали і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно Шкали оцінювання знань за ЄКТС) і є сумою балів, отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на екзамені без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

Об'єктивність процедур проведення контрольних заходів забезпечується відмежуванням результатів поточного контролю від результатів підсумкового контролю.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА **Основна література**

1. Гілязова Н.М. Рисунок. Живопис.: навч. пос. Івано-Франківськ, 2021. 120с.
2. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти: Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і допов. К.: Вища шк., 2002. 190 с.
3. Лукань В. Малюнок: Збірник програм з дисципліни образотворчого циклу. Київ, 1992. 42 с.
4. Лукань В. Рисунок: метод. посіб. до навч. курсу. Івано-Франківськ: Плай, 2005. 112 с.
5. Опанащук М., Опанащук О. Емоційна природа рисунку: навчальний посібник. Львів, 2013. 114 с.
6. Попов М. Т. Альбом: рисунок, живопис Київ: ТОВ «Європа Прінт», 2008. 164 с.
7. Сухненко В.О. Рисунок: навчальний посібник К.: Vona Mente, 2004. 184 с.
8. Туманов І. М. Рисунок, живопис, скульптура: навч. Посібник. Львів. Аверс, 2010. 496 с.

Додаткова література

9. Гребенюк Г. Є. Основи композиції та рисунку. К.: Техніка, 1997. 222 с.
10. Демиденко О.І., Поддубко К.В. Цілісність зорового сприйняття у живопису натюрморту. «Дизайн-освіта 2009» Харків. ХДАДМ, 2009, частина 2. С. 82-85.
11. Жаборюк А. А. Мистецтво живопису і графіки на Україні в першій половині і середині XIX століття: Київ; Одеса: Вища школа, 1983. 206 с.
12. Перепада В.В. Рисунок. Проблеми творчості в навчальному процесі: навчальний посібник. Львів: Палітра, 2003. 288с
13. Резніченко М. І., Твердохлібова Я. М. Художня графіка: Навчально-методичний посібник для студентів художньо-графічних факультетів. Тернопіль: Навчальна книга: Богдан, 2019. 272 с.

Електронні інформаційні ресурси

14. Академічний рисунок. Циліндр, побудова. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Y-uF2fXtKp8> (дата звернення: 21.08.2026)
15. Академічний рисунок. Циліндр, побудова. Частина 1. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=8efAozBi1ww> (дата звернення: 21.08.2026)
16. Академічний рисунок. Циліндр, побудова. Частина 2. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Y-uF2fXtKp8&t=435s> (дата звернення: 21.08.2026)
17. Будова куба з натури. URL: https://www.youtube.com/watch?v=tdSz_uRZ3ss (дата звернення: 20.08.2026)
18. Графіка малюнки олівцем для початківців поетапно: пейзаж, тварини, квіти, люди. Відео-уроки. URL: <https://lifehacker.org.ua/grafika-malyunky->

olivtsem-dlya-pochatkiivtsiv-poetapno-pejzazh-tvaryny-kvity-lyudy-video-uroky/

(дата звернення: 20.08.2026)

19. Графіка. Світлотіні на різних предметах. Передавання об'єму. URL:

<https://www.youtube.com/watch?v=T0mzG4dksRA> (дата звернення: 25.08.2026)

20. Графічне вирішення циліндра. Частина1. URL:

<https://www.youtube.com/watch?v=HtfGKIvl5SE> (дата звернення: 21.08.2026)

21. Драперія. Рисунок. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Xswg43id2ss>

(дата звернення: 22.08.2026)

22. Золотарчук Н. І. Драперія. Рисунок: побудова і тональне вирішення. URL:

https://drive.google.com/file/d/1xAzjfu9C9xTOJAhhbayEnOI4gg6ChhbBe/view?usp=share_link (дата звернення: 22.08.2026)

23. Конструктивний рисунок черепа. URL:

<https://www.youtube.com/watch?v=fwUBtuLUQ0g&t=1329s> (дата звернення: 26.08.2026р.)

24. Майстер-клас - Техніка МАЛЮВАННЯ ВУГІЛЛЯМ. URL:

https://www.youtube.com/watch?v=j7i5_1b-uNQ (дата звернення: 27.08.2026р.)

25. Основні та додаткові матеріали для малювання вугіллям. URL:

https://www.youtube.com/watch?v=W46mvFJ9E_Q (дата звернення: 29.08.2026р.)

26. Перші 3 правила, щоб навчитись штрихувати. URL:

<https://www.youtube.com/watch?v=MiakWyGNz6Q> (дата звернення: 25.08.2022)

27. Предмети циліндричної форми. Побудова циліндра. URL:

<https://www.youtube.com/watch?v=SHrw2iU0vfU> (дата звернення: 21.08.2022)

28. Уроки рисунку. Малюю череп людини. Ч. 1. Як намалювати череп у профіль. Мій скетчбук. URL:

<https://www.youtube.com/watch?v=VgAajrq94qk> (дата звернення: 27.08.2026р.)

29. Як намалювати куб правильно? Простий спосіб малювання куба. URL:

<https://www.youtube.com/watch?v=0fTH3JMad-4> (дата звернення: 20.08.2022)

30. Як намалювати циліндр? Малюємо циліндр олівцем правильно -

покрокова інструкція. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=isLyE1t-tFs>
(дата звернення: 20.08.2026)